Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 5, 1983 No. 147. VOL. XC.

Д-р Л. Кузьмак очолює баріятричний центр

Ньюарк, Н.Дж. (С.Т.) — У одному з чисел часопису „Стар Леджер" нещодавно появилась довша стаття про відомого українського лікаря-хірурга д-ра Любомира Кузьмака, ініціятора новозаснованого Баріятричного центру для поборювання надмірної товщини пацієнтів та для їхнього лікування засобами правильного харчування. Цей Баріятричний центр в Ірвінгтонському загальному шпиталі є тим своєрідним, що пацієнти надмірної ваги можуть у ньому лікуватись, користуючись найновішими хірургічними, медичними і дієтичними засобами. І саме цей новий центр очолив д-р Л.Кузьмак.

Д-р Любомир Кузьмак

Д-р Л. Кузьмак є одним з перших хірургів у Ню Джерзі, що застосував хірургічне зменшення поємности шлунка з метою обмеження споживання харчів пацієнтами. Він розпочав ці операції у 1977 році і дотепер застосував їх у 250 пацієнтів. При цьому він користувався різними сучасними методами, а останньо застосовує найновішу техніку т. зв. „banded gastroplasty", тобто звуження шлунка при допомозі силіконової тасьми. При цій методі шлунок не зазнає жадних нарізів, ані не застосовується тут спиначів, а силіконова тасьма переділяє шлунок на дві частини.

Від жовтня 1982 року д-р Любомир Кузьмак став головою хірургічного відділу Ірвінгтонського загального шпиталю. Одночасно практикує загальну хірургію кровоносних судин у одному з найкращих шпиталів у Ню Джерзі — Сейнт Барнабас у Ливінгстоні.

Медичні студії покінчив д-р Кузьмак та отримав диплом доктора медицини в Академії медицини в Лодзі, Польща, а опісля осягнув ще другий докторат — доктора стислих наук у Шлезькій академії медицини в Катовицях. На протязі чотирьох років він був ад'юнктом і головою хірургічного відділу ІІІ-ої хірургічної клініки при цій же Шлезькій академії.

До Америки приїхав в осінню 1965 року. Тут він виповнив усі потрібні вимоги і вдруге відбув хірургічну резидентуру в загальній і васкулярній хірургії у Медичному центрі Сейнт Барнабас. У 1971 році відкрив приватну практику як затверджений Радою хірургії загальний хірург. Між іншим він вславився дуже зручною технікою операції жиляків, застосовуючи дуже малі нарізи, які не залишають майже ж а д н и х близн.

Д-р Л. Кузьмак є автором багатьох професійних праць, публікованих в українських, американських і польських медичних журналах. Нерідко виголошує фахові доповіді на різних медичних конференціях. Є він також членом Міжнародного колеґу хірургів, як і Королівської академії медицини, та численних американських медичних колеґів і товариств, а також членом Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Професійні й особисті досягнення д-ра Кузьмака є відмічені в багатьох американських біографічних виданнях і різних довідниках. Недавно його також прийнято в члени Нюйоркської академії наук.

Серед української громади д-р Любомир Кузьмак є широковідомий не лише як дуже успішний і високо кваліфікований лікар, але і як незвичайно гуманна, співчутлива і жертвенна людина.

Д-р Л. Кузьмак одружений з Оксаною з дому Смішкевич, і в них є дочка Роксоляна. Ціла родина є активна в суспільних організаціях і всі є членами 371-го Відділу Українського Народного Союзу.

Програму демократії треба поширити на СССР, — каже М. Чаз

Ню Йорк, Н.Й. — Співробітник нюйоркського щоденника „Ню Йорк Трібюн" З. Майкел Чаз, помістив у виданні газети з 3-го серпня ц.р., довшу статтю-міркування про „програму демократії", перший раз висунену президентом Роналдом Реґеном у своїй промові перед британськи, парляментом в 1982 році.

Ця програма чи, як її офіційно називають у Білому Домі „Проєкт демократії", мала первісно бути поширювана тільки у країнах так званого третього світу, а також в країнах західної гемісфери, але пізніше чимраз більше голосів висловлювалися за те, що її треба поширити також на країни східного бльоку, зокрема на сателітні країни, а по можливості також на Совєтський Союз, який складається з 15-ох національних республік, які колись були самостійними державами, а тепер опинилися під совєтською домінацією.

Немає сумніву, — пише згаданий вгорі автор, — що такий погляд є правильний, бо, наприклад, Совєтський Союз інтенсивно веде свою кампанію в користь комуністичної системи не тільки в країнах третього світу, але також в Західній Европі та майже на всіх континентах, зокрема в Латинській Америці, на Близькому Сході в Азії і Африці, де для цього існує підхожий ґрунт для цієї пропаганди ґрунт.

Автор пропонує міняти також тактику ведення інформативної акції і голошення програми демократії та переходити з „невинних" професорських лекцій про історію і вищість життьового стандарту ЗСА, до політичних й культурних проблем, якими в першу чергу ці кавляться численні поневолені Москвою країни і тим самим вдаряти в найслабше місце комуно-московської імперії. „Нам відомі, наприклад, настрої в Польщі, Чехо-Словаччині, Східній Німеччині, Мадярщині і республіках Литви, Естонії, Латвії, Білорусії і України, щоб тільки згадати декілька", — пише М. Чаз, який твердить, що аспірація згаданих народів на самостійність, тісно пов'язані з вимогами націоналізму, дуже живі серед східньоєвропейських народів і тих, які зазнали совєтської опресії, зокрема Афганістан та інші.

Вирінає питання, - пише далі Автор, - як ми можемо у програмі поширення принципів демократії в світі, допомагати тим народам наблизитись до бажаної ними мети і здобуття своїх незалежних держав основаних на демократичних засадах. Він твердить, що існує декілька способів поширення ідей демократії без встрявання у внутрішні справи інших держав. Зрештою, каже він, існує формула вимінi ідеями, записана в Гельсінкських угодах, які підписали представники СССР й інших комуністичних держав і тому не треба боятися закидів про „вмішування".

„Ми мусимо усвідомити собі, що Залізна заслона не є вже більше герметично закрита, як це було за Сталіна і хоч існує ще стисла контроля, голошені нами ідеї демократії дійдуть до східньоєвропейських народів", — пише в кінці своєї статті М. Чаз, покликаючись на Ватикан, який рішився на позитивне політичне потягнення в Польщі. Чаз каже, що відповідальні за програму демократії дуже не можуть зробити менше від Ватикану.

Закінчились прелімінарні праці будови газопроводу

Москва. — Совєтська преса поінформувала, що основні праці над прокладенням газопроводу, який бере свій початок у місцевості Уренгой на Сибірі, а будова якого розпочалася 14 місяців тому, закінчилась. Траса газопроводу довжиною 2700 миль (біля 4,500 кілометрів), тягнеться від згаданої місцевости у північно-східньому Сибірі до чехо-словацького і західньонімецького кордонів, перетинаючи по дорозі уральський хребет, Ріки Волгу, Дон, Дніпро і Дністер.

Будова була закінчена, — кажуть інформатори, — не зважаючи на проголошене минулого року президентом Реґеном ембарго на вивіз потрібної технології для таких будов. У висліді, мовляв, непорозумінь у цій справі між ЗСА і їхніми західньоевропейськими союзниками, які були зацікавлені доставою совєтського природного газу по дешевій ціні, Уряд ЗСА мусів значно злібералізувати своє відношення до цієї справи і зняти ембарго на багато товарів.

Після завершення укладання газових труб на лінії газопроводу будуть заінстальовані в 1984 році 42 компресні станції, за допомогою яких СССР зможе доставляти відповідні кількості газу до поодиноких країн Західньої Европи. СССР вже підписав договори про доставу газу із Західньою Німеччиною, Австрією, Францією, західнім Берліном і Швайцарією. Йдуть дальші переговори з речниками італійського уряду.

Загальний об'єм достави природного газу до Західньої Европи становитиме 18,7 більйона кубічних метрів на рік, тобто майже половину газу, який йтиме по трубах з Уренгой. Така кількість проданого газу забезпечить за Москвою великі доходи у твердій західньоевропейській валюті в сумі приблизно 3,5 до 4 більйонів долярів на рік. Загальний оборот Совєтського Союзу у закордонній торгівлі становить тепер 25 більйонів долярів річно. Знавці кажуть, що будова газопроводу коштуватиме СССР понад 10 більйонів долярів. Ніхто, очевидно, крім кількох кореспондентів на Заході, не говорить про використовування безплатної робочої сили в СССР, зокрема політичних в'язнів з поневолених Москвою країн при будовах цього гігантного проєкту.

Міноносець ЗСА перевірив совєтський корабель

Вашінґтон. — Речник Департаменту оборони заявив у середу, 3-го серпня, що міноносець військовоморської фльоти ЗСА підплив близько до совєтського торговельного пароплава поблизу тихоокеанського побережжя Нікараґуа в суботу і зажадав від капітана корабля повідомити про місце призначення і вантаж.

Речник сказав, що міноносець „Линд МекКормик" наблизився до торговельного пароплава „Александер Ульянов" приблизно 50 миль від берега, капітан американського міноносця викликав бортовим радіо капітана совєтського пароплава і попросив його повідомити про список вантажу і місце призначення, куди пливе пароплав. Корабель наблизився приблизно на відстань четверть милі. Совєтський пароплав відповів, що везе вантажні автомобілі та інші загальні товари та пливе до Карінто, порту 50 миль на північ від столиці Нікараґуа Манаґуа.

Речник також сказав, що міноносець слідував за совєтським пароплавом аж до порту і підплив 12 миль від нікараґуанського побережжя. Перебуваючи в міжнародних водах, міноносець повернувся до бойової групи американських кораблів, яка прибула в цей район минулого тижня для участи в військовоморських маневрах.

Минулого вівтірка президент Роналд Реґен на пресовій конференції мав на увазі саме совєтський пароплав „Александр Ульянов", коли він говорив, що совєтський пароплав пливе до нікараґуанського порту Корінто з вантажем військових гелікоптерів.

Речник Пентаґону сказав, що цей інцидент був наслідком „звичайної процедури", під час якої капітани міноносців на своє власне рішення перевіряють ідентичність кораблів, які пропливають поблизу бойових груп військовоморських кораблів.

Одначе речник не пояснив, чи трапляються такі випадки, коли американські бойові групи кораблів перевіряли ідентичність пропливаючих поблизу кораблів інших держав в інших водних просторах світового океану, де могли відбуватися маневри американських військовоморських сил.

ЗСА вислали зброю до Чаду

Вашінґтон. — Речники Пентаґону і Державного департаменту повідомили в середу, 3-го серпня, що два розвідувальні літаки типу АВАКС вилетіли до Єгипту. Найсучасніші радарні літаки, які мали взяти участь у давнозапланованих військових маневрах разом з єгипетською армією, зможуть спостерігати повітряну діяльність над великою частиною Лівії і Чаду.

З'єднані Стейти Америки вже осудили Лівію за її повітряні рейди на Чад, колишню французьку колонію, південного свого сусіда.

В середу були послані до Чаду протилетунські ракети, Державний департамент також повідомив, що „невелика кількість" американських військових інструкторів прибула до Чаду, щоб навчити урядові війська обслуговувати нові ракети.

Літаки Аванс і транспортовий літак з 115 особами військового персоналу прибули до Єгипту як авангард 5,500 американців, які згідно з пляном мають брати участь у маневрах в єгипетській пустелі, а морська фльота ЗСА знаходиться поблизу у водах Середземного моря.

Відкликаючись на Пентаґон, кореспонденти інформують, що розвідувальні літаки типу АВАКС були послані до Єгипту скоріше, ніж заплянowano тому, що ЗСА затривожені лівійськими повітряними рейдами на Чад.

Минулої зими серед повідомлень розвідки про приготування Лівії напасти на Судан ЗСА також послали чотири розвідувальні літаки до Єгипту.

У Москві совєтське пресове агентство ТАСС заявило, що дії ЗСА, особливо вислання противоповітряних ракет і військових інструкторів, „загрожує мирові та міжнародній безпеці".

В той час, коли Департамент оборони повідомляв про прибуття до Чаду в середу трьох американських інструкторів і протилетунських ракет типу Редай, президент Чаду Гіссен Габре знову обвинувачував Лівію не тільки в продовжуванні, але і в посиленні бомбардувань міста-оази Фая-Ляржо.

Як уже повідомлялося, у вівторок два американські винищувачі з літаконосця „Айзенгавер", який перебуває тепер у Середземному морі, перехопили два лівійські винищувачі типу МІГ-23 і прогнали їх до берегів Лівії в районі затоки Сидра. Лівія заявляє, що весь простір над затокою є внутрішнім повітряним простором Лівії, а вся затока є її територіальними водами, а тому заявила через своє пресове агентство в середу, що лєтунству Лівії дано наказ потопити літаконосець „Айзенгавер" та будь-який інший пароплав, який зайде в її води.

Коли спитали речника Державного департаменту Джана Гюза про американську реакцію на таке рішення Лівії, він заявив, що ЗСА притримуються свого „права діяти в міжнародних водах".

Повідомлення з Чаду говорять, що урядові війська втримують свої позиції в місті Фая-Ляржо, не зважаючи на запеклі рейди лівійського летунства.

Тим часом Рада Безпеки ОН розпочала обговорення скарги Чаду на те, що лівійські війська знову напали на його територію. Чад обвинувачує Лівію також у направлянні скинути уряд президента Габре.

Французька телевізія дала інформації про УКЦеркву

Париж, Франція. — У зв'язку з перебуванням Папи Івана, Павла II у Польщі одна із французьких телевізійних станцій подала репортаж у місяці червні, у якому також згадала досить вірно та об'єктивно Українську Католицьку Церкву в СССР і Патріярха Йосифа Сліпого.

Українські глядачі у Франції могли зі зворушенням побачити на французькому екрані постать Патріярха Йосифа та почути про його рок мук в большевицьких таборах.

Це була рідка нагода для французьких глядачів телевізії почути дещо про Україну.

Появилась книжка В. Дідюка

Торонто, Онт. — У видавництві „Гомін України" вийшла друком книжка п. з. „На Народній Ниві" авторства Василя Дідюка.

Книжка має 306 сторінок друку, прикрашена численними знімками та мистецькою обкладинкою Б.Головацького. Зміст книжки це: нариси, статті-коментарі і репортажі, тематично поділені на: історичні, політично-суспільні, релігійно-церковні, шкільні і виховні, економічно-господарські і українську пресу, писані в 1948 - 1982 роках.

Книжка видана у 40-річчя УПА і присвячена „відомим і невідомим борцям УПА за волю України і невтомним працівникам на українській ниві".

Порушені у статтях-коментарях теми мають ту вартість, що вони заторкують цілий ряд тривких проблем, без огляду на те, коли вони появлялися в пресі рік-два чи понад тридцять років тому. Вони й далі можуть бути дуже допоміжними у суспільно-громадській праці.

Ціна книжки в м'якій оправі — 12 дол., у твердій — 15 дол. Набувати можна у видавництві „Гомін України" або в автора — під адресою: 140 Bathurst St., Toronto, Ont. M5V 2R3.

Нове приміщення НТШ

Ню Йорк, Н.Й. — З канцелярії НТШ в Ню Йорку повідомляють, що вже закінчено перенесення бюра до нового будинку й що нова адреса НТШ така: 63 Четверта вулиця, Ню Йорк, Н.Й. 10003, а телефони мають такі числа (212) 254-5130 і 254-5239.

В Срі Лянці виарештовують комуністів

Кольомбо, Срі Лянка. — Уряд Срі Лянки, який обвинуватив неназвану чужу державу в підбурюванні до безпорядків минулого тижня, наказав арештувати лідерів забороненої промосковської комуністичної партії.

Речник уряду Дуґляс Лянаж, повідомляючи про арешт, сказав, що лідери двох інших, крайнє лівих партій, розшукуваних службою безпеки, скрилися.

Президент Жаєвардене заборонив у суботу комуністичну партію, крайнє лівий народний визвольний фронт і нову соціялістичну партію. Офіційні особи обвинувачували потім ці партії в прямій участі в бурхливих безпорядках минулого тижня, які забрали щонайменше 215 людських жертв і зруйнували сотні будинків, крамниць і майстерень.

Речник Лінаж також сказав, що було видано наказ на арешт інших 31 особу, включаючи лідерів заборонених партій. Покищо лише 18 були арештовані у вівторок. Серед арештованих знаходяться генеральний секретар комуністичної партії К.П.Сільва, редактор комуністичної щоденної газети і щонайменше один із членів політбюра.

Речник Лінаж сказав репортерам, що спокій і порядок були встановлені після завзятих сутичок між сінгальською більшістю і тамільською меншістю населення острова. Деякі особи загинули від підпалів, від дій поліції проти грабунків і розрядання в понеділок.

В країні була введена поліційна година, поліція і військо патрулюють вулиці більших міст, введена цензура. Харчові продукти продаються вільно, але в обмеженій кількості, біля крамниць великі черги, багато людей працюють над упорядкуванням згарищ і розвалин. Ось такий результат десятиденних безпорядків у цій невеликій острівній країні в Індійському океані, яка колись була відома під назвою Цейльон і в якій проживає понад 10 мільйонів населення — сінгалезців і тамільців.

Конґрес ЗСА цікавиться проблемами Центральної Америки

Вашінґтон. — Політичні коментатори і аналітики однозгідно стверджують, що у Вашінґтоні проблема Центральної Америки висунулася на передове місце в урядових колах. Сенатор Чарлз Персі, республіканець з Іллиной, думає, що втрата бодай однієї країни в цьому районі світу в користь комуністичної революції означала б велику прогру для З'єдинених Стейтів Америки в боротьбі з комуністичною ідеологією, рівнозначну з прогрою війни у В'єтнамі, не кажучи вже про поширення гегемонії Совєтського Союзу на країни, що сусідують з ЗСА.

Ч. Персі, голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків, дискутуючи проблеми закордонної політики ЗСА з кореспондентом газети „Вашінґтон Таймс" підкреслено і кількаразово заявляв, що Америка не може залишити на поталу запризняних зі ЗСА країн в Центральній Америці і дозволити комуністам чи місцевим марксистам опановувати одну за одною країни, у яких Москва, зараз таки після опанування ситуації, заводить свої порядки і розбудовує військові бази під боком

(Закінчення на ст. 4)

У світі

ОФІЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ З БАГДАДУ говорять, що в понеділок, 1-го серпня, під час запеклих боїв на центральному відтинку іраксько-іранського фронту, іракці вбили 1,200 іранських вояків і знищили багато танків, а також захопили багато військової техніки і полонених. Іракці вважають, що це були найзапекліші бої за всю трьох літню війну. В боях за прикордонне місто Зурбатієт 100 миль на схід від Багдаду іранці втратили щонайменше 6,600 вояків убитими від початку наступу в суботу, говорить офіційне іракське повідомлення. Іранські повідомлення про бої на тому самому відтинку фронту були дещо скромніші: іранці говорять, що лише 400 іракських вояків було вбито, всі контратаки іракської армії були відбиті, а за останні 24 години в районі міста Меґран іракці втратили 1,000 вояків убитими.

МІЖНАРОДНА РАДА МУЗЕЇВ закликала у вівторок, 2-го серпня, повернути важливі пам'ятки історії та культури тим народам, які були їх творцями. Цей крок з ентузіязмом привітали члени грецької делеґації, надіючись, що багато пам'яток старогрецької культури, які знаходяться в різних країнах і музеях світу, повернуться до країни їх походження, тобто Греції. „Це моральна перемога для нас", - заявив директор відділу старовини в міністерстві культури Греції Янніс Цедакіс.

В ІНТЕРВ'Ю ІТАЛІЙСЬКОМУ міланському журналові „Дженте" колишній лідер забороненої профспілки „Солідарність" Лех Валенса заявив, що Папа Іван Павло II не просивйого ніколи покинути політичну діяльність. „Папа не просив мене відійти від політики, коли ми зустрічалися в Закопаному", — сказав Валенса журналові. Валенса також сказав, що польський уряд слідкує тепер більше за його діяльністю, ніж коли-небудь в інший період. Він також сказав, що він вільний доступ до високих представників Католицької Церкви.

В Америці

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ в ЗСА ствердило, що число убогих збільшилося в останньому році до 15 відсотків, а конкретно на 2,6 мільйона, з 31.8 мільйона у 1981 році до 34,4 мільйона в 1982 році. В часі поміж 1978 і 1982 роками число бідного населення піднеслося на 40 відсотків. Рівень убогости в ЗСА визначається заробітком родини. Наприклад, родина з чотирьох осіб, річний прихід якої є нижче 9,300 дол.,уважається бідною.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН був заскочений звітами про голод і нужду серед населення і про велике число даровних обідів та харчів, що їх роздають тепер у різних місцевостях країни. Він доручив роздавати більші як досі скількості цира та інших дарових продуктів.

НОВИЙ КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ етики для американських адвокатів був тепер прийнятий Асоціяцією американських адвокатів, після шестирічної завзятої боротьби. Новий кодекс не дозволяє адвокатам виявляти нечесні потягнення своїх клієнтів, а тільки доручує їм остерігати своїх клієнтів, що вони не будуть їх репрезентувати, якщо ті далі будуть продовжувати свої нечесні вчинки. Кодекс не є зобов'язуючим.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ВІДОМОЇ підміської залізниці з Лонг Айленду до Ню Йорку щасливо проминула в середу 3-го серпня ц.р. Спілка залізничних робітників погодилася на тимчасовий контракт, який дає їм підвишку платні на 7 відсотків ретроспективно до початку 1983 року, а других 7 відсотків початком 1984 року.

ВЕЛИКИЙ ВОГОНЬ В КУПЕЛЕВІЙ місцевості Вайлдвуд, Н. Дж., яка є теж місцем літнього відпочинку великої скількості українців із східного побережжя, знищив шість крамниць на шкоду 1 мільйона долярів. Причина вогню — невідома.

АМЕРИКАНСЬКЕ ТОВАРИСТВО дослідів рака змінило тепер свій погляд на ренґенівське обслідування жіночих грудей. Після останніх відомостей ренґенівське обслідування є так переводжене, що зовсім не є шкідливим для жінок і тому доручають робити таку перевірку річно всім жінкам від 40 року життя вгору.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА, щоб день 15-го січня, день народження Мартін Лютера Кінґа, став державним святом. Голосування в Палаті Репрезентантів пройшло великою більшістю голосів — 338 до 90, і в цей спосіб пропонований третій понеділок місяця січня став бі десятим державним святом. Президент Роналд Реґен є проти такої пропозиції, уважаючи, що Уряд не може трати ти тепер ще більше суму, замикаючи всі бюра в ще один день в році, коли все інше робиться для ощадностей.

МЕДИЧНЕ ТОВАРИСТВО стейту Ню Йорк подало перші публічні вказівки, як прослідкувати і зголошувати до них випадки неетичної поведінки лікарів. Досі лише спорадичні такі випадки були всеціло прослідкені та нап'ятнювані.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svo[illegible]a" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
[illegible]ond Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і допи[illegible] підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакці[illegible] Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати [illegible]адіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки [illegible]тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресо[illegible]ну коверту з відповідною поштовою оплатою. — За [illegible]міст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата н[illegible] рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УН[illegible]Союзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Літо, доляр і туристика

За твердженням американських газет — від Атлантику аж по Тихий океан цієї країни за вікнами чи на окремих таблицях видніють написи, що є порожні кімнати, — одно англійське слово „векенсі". Для всіх американських відпочинкових осель цього року поганий сезон. Трохи кращий для таких українських осель, як Союзівка УНСоюзу, „Верховина" у Глен Спей Українського Братського Союзу, чи популярна „Кобзярівка" у Гантері, бо вони мають своїх постійних щорічних гостей і тільки невеликий відсоток американських українців можуть рівнятися з дуже заможними американцями. Зате летунські лінії і подорожні бюра від довгих літ не мали такого доброго „бизнесу", як цього літа. Вони приймають додаткових службовців і продовжують години праці. Від січня до травня ц. р. докладно 2,021.007 осіб придбали пашпорти на виїзд за кордон. Близько 5 мільйонів американців відвідають цього літа Европу, від північних скандинавських фйордів по залиті сонцем Грецію і її острови. Немає країни в Европі, де не роїлось би цього літа від американців, які, зрештою, заганяються і під єгипетські піраміди і навіть до Індії і Японії.

Є різні причини цієї раптової масової мандрівки туристів за кордон. Перш за все — значний зріст вартости доляра у реляції до всіх европейських (і латино-американських) валют. Хоч у західньоевропейських країнах настала теж економічна скрута із зростом доріжні, бажання дістати тверду американську валюту спонукує готелі й ресторани у Франції, Західній Німеччині чи Італії знижувати ціни. Все ж, у першорядних готелях в Римі кімната на одну особу все ще коштує кругло 100 долярів за ніч, хоч у другорядному готелі можна дістати кімнату вже за 37 долярів, приблизно так, як в Америці, де першорядні готелі теж страшенно дорогі. Зате деякі европейські підприємці використовують добру для них коньюнктуру. Так, наприклад, в Італії винайм авта на один тиждень коштує американському туристові кругло 500 долярів.

„Тайм" з 25-го липня ц. р. у вісімсторінковій статті „Американці всюди" подає масу прецікавих подробиць цього цьогорічного наїзду американських туристів на Европу. Американські готелі й мотелі у відпочинкових оселях тратять, але зискають не тільки бюра подорожей і летунські лінії, але й видавці (книгарні) книжечок-провідників по різних країнах, словники із чужомовними запитами й відповідями для щоденного вжитку і — вперше у цьому році — новий винахід маленьких калькуляторів, на яких можна перераховувати вартість доляра на різні чужі валюти. Змінився також, так мовити духовий клімат — по обох сторонах. Зникла колишня ароґанція американських туристів, які ще недавно дивилися звисока на европейців, — зникло теж неприхильне, а то й вороже ставлення західніх европейців супроти американців. Адже ще недавно у ресторанах й каварнях („бістро") в Парижі кельнери чи готелеві службовці „принципово" не говорили по-англійськи, хоч знали англійську мову.

Відомо, що в американських школах не вчать історії та географії чужих країн і відомо, що абсольвенти американських середніх шкіл, ба навіть університетів і коледжів поза своєю вузькою професією знають мінімально, або не знають нічого про світ поза Америкою. Раптовий гін американців до туристики по країнах Західньої Европи — в меншій мірі до сателітніх комуністичних країн (Чехо-Словаччина, Мадярщина, Юґославія) це не тільки подорожі для розваги, але й науки. Американці — казалося раніше — „відкрили" Европу щойно в Першій світовій війні, поширили своє знання про неї у Другій світовій війні, але щойно тепер зник той підхід европейців до американців, який викристалізувався у відомому негарному вислові „Осоружний американець" („Аґлі амерікен").

Однією з цікавих подробиць підходу цьогорічних американських туристів в Европі є їхнє пошукування не тільки за розвагами, за добрими ресторанами, театрами і кабаретами, — а відвідування музеїв, ґалерій картин і великих бібліотек. Видно, що це масове явище, бо його зауважили і підхопили репортери поважних журналів, як „Тайм". І в наслідку такої поведінки американських туристів в Европі мусить зрости повага американців не тільки супроти Европи, як континенту, але й до всіх, що народилися і зросли в Европі, в атмосфері европейської культури.

Степан Женецький

ЧОМУ ІДЕЇ „СОЛІДАРНОСТИ" НЕ МАЛИ УСПІХУ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ?

II.

Усі ці пляни „Солідарности" могли мати небезпечний вплив на Совєтський Союз. Кремлівські ватажки побоювалися, що польська революційна „пошесть" може поширитися на західні неросійські республіки в цей самий спосіб, як раніше „Празька весна" і чехо-словацька спроба з федерацією, яка була сильно розбурхала націоналістичні почування українців. Не зважаючи на велику небезпеку для „Солідарности, дехто з головних провідників польської революції поширював свої кличі про унезалежнення і прибрав більш бойову поставу супроти Москви, як це робили чехи. Як відомо, у вересні 1981 року „Солідарність" видала заклик до творення вільних професійних спілок у цілій Східній Европі, а також у Совєтському Союзі, що було якраз виявом цієї бойової постави.

Цікаво, — пише автор, — що провідники „Солідарности" не виявляли бажання відібрання і поновного включення до складу Польщі земель з-перед Другої світової війни. Навпаки, погляди польських опозиціонерів відносно цих територій і їхніх мешканців, виявляли щире бажання, щоб народи цих територій включилися у спільну боротьбу з іншими неросійськими народами проти панування СССР у Східній Европі. Чому ж тоді, — пише автор, — не вдалося полякам, притягнути українців до цієї боротьби?

Початково, — пише автор, — українці спостерігали події, що розвивалися у Польщі з недовір'ям: прибуття Папи Івана Павла II в червні 1979 року, страйки і демонстрації в літі 1980 року і Ґданська умова. Ці, що мали спеціяльні телевізійні антени, могли слідити, що там ділялося, польські бо телевізійні передачі можна було бачити в Західній Україні. І недовір'я („таке не може статися у нас") скоро перетворилось у подив змішаний із заздрістю („якщо вони можуть так поступати, то чому ми не можемо?"). Навіть багато старших віком українців, які перетерпіли багато лиха під польським пануванням перед 1939 роком — та із-за цього в них сильна антипатія до поляків — перемога польського народу над партією і державним апаратом викликала в них великий подив.

Таке прихильне наставлення до „Солідарности" дійшло до вершка в грудні 1980 року, коли було відкрито пам'ятник польським робітникам, раніше вбитих поліцією. Церемонія цього пам'ятника була потішаючою для українських глядачів тому, що поляки успішно поширили можливості дії їхнього політичного життя. Більше, як 25 років після того, як Хрущов у своїй „секретній" промові виявив злочини Сталіна, московсько -комуністичні власті все ще не виявили мільйонів жертв, що їх спричинили большевики під час чисток, спричиненого ними голоду в 1932-33 років та не поставили пам'ятника замордованим. Вкоротці після відкриття пам'ятника жертвам у Ґданську, відзначки „Солідарности" і її часопис-тижневик, нелеґально перевезли на Вкраїну, де його продавали по 100 рублів (140 дол.) за штуку на чорному ринку.

Але впарі з тим, як українці потихеньки раділи з перемог „Солідарности", рівночасно вони ставали щораз більше затурбовані щодо її, „Солідарности", плянів відносно раніше Польщею контрольованих територій. А причиною зміни такої постави було це, що в часі між Ґданською умовою і замкненням кордонів між Польщею і Совєтським Союзом вліті 1981 року, українці мали можливість спостерігати поведінку тисячів польських туристів, які перебували в Україні і продавали західні і польські джинси на чорному ринку та спричиняли місцеві економічні труднощі тим, що викуповували масово харчі, золото та всякі дорогоцінні речі.

Українці побачили, що ті польські туристи погано поводилися і були нахабами. Вони вели себе, ніби вища кляса, викрикуючи: „я є поляк," або „я є полька" та вимагали кращого їх трактування при купні. А деякі навіть кричали на молодих українських продавчинь, які не розуміли польської мови: „Чому ти не говориш по-польськи, а вживаєш тієї поганої мови?"

Така поведінка відновила давню ворожість українців проти всіх поляків. Вона пригадала давні спомини польського панування з-перед 1939 року: не тільки урядову дискримінацію супроти не-поляків у цивільних працях, на студіях, у війську і на релігійному полі, але й криваву пацифікацію в 1930 році.

Поведінка польських відвідувачів спричинила в українців найгірші підозріння про „нові відносини", що їх обіцювали речники КОРУ, „Солідарности" і достойники Польської Католицької Церкви. Ці нові заклики поляків українці тепер стали розглядати як просто пусті слова, під якими криються темні наміри. Ця нехіть впарі з безнастанною зливою російської протипольської пропаганди — не слухати закликів поляків до солідарности з польськими робітниками і робітниками Східньої Европи до боротьби за відновлення свобідного життя спричинили, що українці не пішли за прикладом „Солідарности" і не почали боротьби за свої вольності.

Кремлівські ватажки дуже скоро й зручно використали цю нову хвилю ворожости українців до поляків. Їм удалося переконати українців — в першій мірі тих, із Західньої України, які в основному дуже ворожо ставляться до праці і комуно-московського режиму — що поляки мають загарбницькі наміри супроти української території.

У такий спосіб Дж. Лібер закінчує свої цікаві, на нашу думку, цілком вірні роздумування про невдалу спробу провідників польської „Солідарности" прихилити українців до своїх ідей. Поляки, що могли стати місіонерами революції у Східній Европі, настроїли ворожо до себе можливих своїх союзників у Совєтському Союзі, українців, і тим спричинили невдачу „Солідарности" в її плянах спільної боротьби за визволення Східньої Европи з-під комуно-московського поневолення.

Іван Кедрин

СТРАХІТТЯ БИТВИ ПІД БРОДАМИ

Володимир Молодецький: „Полум'яні дні". Автобіографічна повість. Накладом „Братства кол. вояків 1-ої Української дивізії УНА", Торонто, Канада. - Ню Йорк, — 1983. 8-ка, стор. 190

Література про „Дивізію Галичина" збагатилася на ще одну цікаву книжку. Гарний заголовок „Полум'яні дні", гарне мистецько-технічне оформлення, обкладинка Мирона Левицького, одного з наших сучасних найвидатніших графіків-ілюстраторів.

Але трудно погодитися з автором, що це „Автобіографічна повість". Немає сумніву, що все описане в книжці — це переживання самого автора. Але виринає сумнів, чи це „повість". Бо у повісті на першому місці стоїть фабула, а в „Полум'яних Днях" — нема фабули. Це опис бою за боєм. Це одно велике страхіття війни. І якщо автор поставив собі за ціль представити потомним поколінням трагедію битви під Бродами, — трагедію кривавих зударів у Брідському мішку, в якому опинилася Дивізія Галичина, битви, що скосила дотепер докладно нез'ясоване число тисячів української ідейної молоді, то це вдалося йому напрочуд. У короткому Вступному слові „Від Автора" він стверджує що був „у брідському кітлі від самого початку до самого кінця". Від наївної дитячої радости у вишкільному таборі в Нойгамері, що Дивізія їде „на фронт", „на Україну", — аж до свого важкого поранення, що його автор описує коротко, дуже дискретно, закінчуючи ним книжку. Зрештою, автор правильно перестерігає читача, щоби той не сподівався опису цілого бою під Бродами. „Дивізія — це його (автора — І. К.) рій, складений із десятьох хлопців, а фронт для нього розтягався тільки у двісті чи триста метрів, який не бачив розташування ворожих частин на штабовій карті, але бачив того ворога перед собою і багнетом та гранатою мусів стримувати його наступ". Потверджує це зверхник героя книжки, Юри Юрунчака, підстаршини, як себе називає автор": Юра, я не маю зв'язку зі штабом і навіть не знаю, чи штаб існує. Так, як ти, не знаю, де фронт чи він кілька кілометрів від нас, чи він уже десь коло Львова. Ми розбиті. Зовсім. Фронту нема..."

Хто не був у війську, хто не був на війні, хто не знає, що таке битва, битва із цією новітньою зброєю, яку введено у Другу світову війну, той може навчитись із сторінок „Полум'яні дні", який це жах бойовий зудар з ужитком всіх родів новітньої зброї — навіть „конвенціональної" не атомової. Докладні описи щораз нових боїв, зудари, наступ і відступ, оклики „слава" й московське „ура", зойки ранених і мовчанка вбитих. Але все це — не фабула. І також коротка романтична пригода героя тих переживань, коротка обосторонна „любов на перший погляд" між Юрком і Наталкою - це теж тільки епізод, а не фабула. Тому довгої мови короткий зміст — автор краще зробив би, якби свою книжку назвав „Споминами страхітливих переживань", а не повістю.

Але читається гладко. Ввесь зміст сповнений українського патріотизму із виразним підкресленням підходу членів „Дивізії" до німців, з якими членів Дивізії лучила тільки уніформа та ще й мова наказів. Насправді українська „Дивізія Галичина" в німецькій армії — дві взаємно неприхильні чи навіть ворожі формації, дарма, що звернені проти того самого ворога, тільки з діяметрально різним підходом: німецька армія із своїм найвищим командувачем „фюрером" дивилася на ввесь Схід Европи, як на край, заселений унтерменшами, — члени дивізії дивились на Схід Европи, як на свою українську батьківщину, поярмлену завойовником, що його треба знищити. Соборницький характер Дивізії підкреслено дуже яскраво епізодом, як члени рою Юри Юрунчака боронили схопленого ними в полон раненого вояка червоної армії — наддніпрянського українця.

(Закінчення на стор. 4)

Степан Гавриш

У 5-ту річницю смерти д-ра В. Ґалана

У середу, 2-го липня 1978 року, в ранніх годинах, рознеслась вістка по Філядельфії й околиці, що немає уже між живими сл. п. д-ра Володимира Ґалана — одного з найвидатніших діячів Американської України останнього півсторіччя. Тяжко було повірити, що ця вістка правдива, бож покійний не зважаючи на це, що минула йому 80-ка з „гаком" завжди тримався молодо, а при тому мав ще багато різних плянів загальногромадської праці і думав їх перевести в життя. Тому до останку був увесь час активний. Але капосна смерть, мов цей злодій, закралася у його життєві пороги і на 85 році життя перестало битися серце заслуженого суспільно-громадського діяча бл. п. В. Ґалана.

Блаженної пам'яті д-р Володимир Ґалан народився 3-го квітня 1893 року в Глинянах біля Львова, де і закінчив початкову школу. Відтак 1913 року почав правничі студії у Львівському університеті, що їх в 1922 році закінчив дипломом доктора права в Карловому університеті в Празі, Чехо-Словаччина. Студії перервала воєнна хуртовина Першої світової війни, і молодий студент, перейшовши відповідний військовий і старшинський вишкіл, служив у ранзі поручника в австрійській армії. В 1916 році був поранений і попав в російський полон, з якого рік пізніше щасливо втік, а відтак включився в ряди Української Галицької Армії, в якій в ранзі сотника командував ославленою „Батерією Смерти".

Не маючи можливостей використати всю свою енергію і знання для свого народу в Україні, 1923 року д-р В. Ґалан переїхав до ЗСА, що віддати себе праці для української громади. Не гаявши часу, вже в 1924 році він вступив на економічні студії у Пенсилванійському університеті у Філядельфії для вивчення економічної системи Америки. У цей сам час вповні заанґажувався у працю української громади. Слід згадати, що зараз по приїзді на вільну землю Вашінгтона він дав ініціятиву створення Стрілецької Громади у Філядельфії, що була першою українською комбатантською організацією в Америці, яка відіграла важливу ролю у багатьох патріотичних починах, зокрема у протестах польської пацифікації Галичини в 1930 роках.

Активність сл. п. д-ра Володимира Ґалана та його провідна роля в житті української громади в Америці становитиме великий розділ в історії цієї громади. Майбутній історик, пишучи історію про українських провідних діячів Америки, напевно присвятить багато місця для накреслення сильветки цього ініціятора, лідера, провідника, громадсько-суспільного діяча. Зокрема згадає його заслуги — ролю в створенні, а відтак очолюваного ним аж до смерти Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Як президент ЗУАДК д-р Ґалан допоміг тисячам повоєнних скитальців виїхати з Европи до Америки та інших вільних країн.

Слід згадати, що сл. п. д-р В. Ґалан поза працею для комбатантських організацій, ЗУАДК, УККА та радянських політичних і громадських установ був великим ентузіястом праці для УНСоюзу. По приїзді до Філядельфії він вступив в члени 239-го Відділу Братства св. Юрія, де, як член Управи, сповняв різні обов'язки включно з працею на пості голови, яким залишився аж до смерти. Великою заслугою покійного д-ра В. Ґалана було заснування 1933 року окружного комітету Філядельфійської Округи, якої був він першим головою. На пості голови Округи сл. п. д-р В. Ґалан був до 1962 року. Відтак із-за навантаження інших обов'язків, він зрезигнував, а головою Округи обрано автора цієї статті. За віддану працю для Округи, а тим самим і для цілости УНСоюзу, покійного обрано почесним головою Округи і на цьому пості він був до своєї смерти. Також важливим є згадати і це, що під час 20-ої конвенції 1941 року в Гарісбурґу, Па., заслужено обрано сл. п. д-ра В. Ґалана на головного контролера УНС, де згодом з респекту до цієї установи став голо-

(Закінчення на стор. 4)

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Людмила Волянська

АЛЛІ КОССОВСЬКІЙ-ДАВИДЕНКО У СОРОКАРІЧЧЯ ТВОРЧОСТИ

II.

Алла Коссовська вірить в те, що з читачем слід говорити тільки тоді, якщо маєш щось цікавого йому сказати. Вона до деякої міри „ворог" безсюжетности, що її назагал багато в писаннях жінок-письменниць. В їх творах часто-густо нічого не діється, зате є багато переживань самої авторки. Алла Коссовська не схвалює такої прози, вона вірить в акцію, в жвавість, в незвичайність ситуацій і в цікаве саме життя. Вірить у те, що „читача нізащо в світі не можна нудити довгими і не завжди цікавими вглиблюваннями у власну душу"... Для авторки — отже, сюжетність передусім. А потім вишуканість вислову, „виточеність і витонченість", — про які згадано вище, та особлива „елеґантність" її стилю, цілковита відсутність „селянськости" (навіть у позитивному значенні).

Все це зовсім вмотивоване, письменники переважно пишуть про те, що самі найкраще знають, тобто писане ними в якійсь мірі є відгомоном, наслідком таки біографії.

Біографія ж нашої письменниці відмінна від біографії „просвітян". Народилася вона в Севастополі на Чорному морі в родині полковника старої російської армії. Батько її — поляк — Юлій Коссовський, походив з військового шляхетського роду. Рід Коссовських був виселений з Польщі на Миколаївщину (Таврію) після польського повстання 1863 року.

Мати Алли Коссовської — Зінаїда Фурценко — українка з Таврії, походила з козацького старшинського роду. В родині крім Алли було ще дві сестри. В її родині, як і в родинах, наприклад, Олени Теліги з Шовгенєвих, чи Наталії Русової-Ґеркене, чи і самого Дмитра Донцова, дехто з родини лишився при російській культурі, хоч більшість таки йшла за покликом української крови. (Знаємо, що рідний брат Олени Теліги вважав себе росіянином; так само, як старший брат Дмитра Донцова Володимир, до-речі близький співробітник Леніна, та старша сестра були в російському таборі).

В родині Коссовських існувала сильна літературно-музична настанова. Сам батько був поетом-аматором і теж писав пісні. В гумористичних своїх пісеньках він іронізував з військової служби, дотепно кепкував з недотягнень російської армії. Писав свої вірші-пісні, звичайно, російською мовою.

В її родині — це вже спадщина по-матері — всі мали гарні голоси і любили співати. Алла була солісткою, сопрано, часто виступала з сольоспівами. Цікаво, що і Алла Коссовська є авторкою кількох пісень. Відомий український композитор св. п. Василь Шуть з Чікаґо, поклав на ноти кілька її віршів; так само є кілька композицій на її слова й інших наших композиторів. Василь Шуть признався поетці, що, укладаючи першу пісню Алли Давиденко-Коссовської, думав, що Коссовська — поетка-дисидентка, тепер на... Україні. Ця помилка композитора дуже симптоматична: Алла Косовська як поетеса щаслива таким порівнянням.

Проте це не мати, а батько Юлій Коссовський, хто поклав найбільшу печать на вражливу творчу уяву своєї доньки. Сам він, людина надзвичайно мудра й чарівна, промінював на все своє оточення. Його в родині і любили і обожнювали. Був пристійний, високий, бльондин з синіми очима; і — дочки кажуть — мав великий успіх у жінок. Загинув він на Румунському фронті, як Аллі було тільки дванадцять років. У свої невеликі чотирнадцять років Алла втратила і матір. Росла сиротою з сестрами, і зі спогадами про матір і батька, поетичні його експромти, його дотепи і чар — лишилися трьом дівчаткам на все життя.

Вчилася Алла Коссовська в гімназії, яку і закінчила. Почала писати рано і писала „тільки українською мовою". Друкувалася в журналі „Жовтенята" та в інших періодиках; писала для дітей, що продовжує і сьогодні: вона — постійний дописувач, наприклад, УНСоюзівської „Веселки". На жаль, ранніх її творів нема збережених: все розгубилося в катаклізмах Другої світової війни. Тому і ювілей тепер є 40-річчя, а не 50-річчя, якщо б рахувати від самого початку її літературної творчости.

Одружилася А. Коссовська з українцем, її учителем-українізатором (це були часи славнозвісної українізації!) Вячеславом Давиденком, — якого знали читачі „Свободи", як мовного редактора і журналіста, тут, протягом понад 20-ти років. Це була золота людина, таким особливим і незвичайним, був він і для молоденької Алли п'ятдесят п'ять років тому; таким особливим він залишився для неї і в день святкування золотої дати їхнього шлюбу. А коротко після того обірвалося життя. В Україні проживало молоде подружжя Давиденків переважно в Києві, а після війни — на еміграції в Німеччині, згодом в Америці. Тут обоє продовжували активно працювати в громадському та політичному житті. Не забувалося і про літературу.

Вячеслав Давиденко

Алла Коссовська працює активно в ОЖ ОЧСУ, в АДУК і у „Віснику", та харитативній організації, збираючи фонди на таку потрібну акцію, як „Діти-Дітям". Взагалі вона зразкова громадянка-українка.

Колись мені в розмові з ред. Вячеславом Давиденком забажалося провести паралелю поміж Марією Вілінською (Марком Вовчком) і її чоловіком — ученим Опанасом Марковичем, та панством Давиденками, мовляв, вона, Алла, — представниця російської еліти, він — щирий українець і українознавець, зукраїнізував Аллу Коссовську, як це в свій час зробив Маркович зі своєю дружиною, „давши" в той спосіб Україні українську письменницю. Але тут Вячеслав Давиденко гаряче запротестував, розповівши своє знайомство, з молоденькою Аллою, коли, власне, не лише гарні очі чарівної панни, але її українська свідомість заполонили його серце. Вона тоді вишивала — український синьо-жовтий прапор і співала з іншими „Ще не вмерла Україна". Так що її українізувати не треба було. Між ними у всіх відношеннях була гармонія.

Гармонія! Хоч ми часто чуємо про таку річ, як любов на ціле життя, але справді бачити таку любов поміж подругами, давно одруженими в щоденному житті — не часто трапляється. У випадку Давиденків — це справді було так:

(Закінчення на стор. 3)

Хор СУМК з Едмонтону в Мейплвуді

Хор СУМК 1983

На закінчення свого двотижневого концертового турне по Східній Канаді хор Союзу Української Молоді Канади з Едмонтону, Західня Канада, завітав у неділю, 24-го липня ц.р., і до української православної парафії Св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., де відспівав цілу Службу Божу.

Місцем осідку 40-членного хору, яким диригує Михайло Прокопів є Українська православна катедра св. Івана в Едмонтоні, але до нього належить молодь і з інших українських православних парафій цього міста. Більшість хористів є учнями середніх шкіл. Хор існує 17 років і має за собою багато концертів у Канаді, в 1979 року він брав участь у Міжнародному музичному фестивалі у Відні, Австрія, де нав'язав знайомство з відомим композитором і музикологом Андрієм Гнатишиним. Маестро Гнатишин приїжджав до Едмонтону 1981 року на величаві святкування з нагоди 15-ліття хору та диригував на концерті, під час якого відзначено і його ювілей.

В цьогорічному турне хор, разом із танцювальним ансамблем, виступав у Торонто, Гамилтоні, Оттаві, Монтреалі та закінчив концертом пісні й танцю на Союзівці в суботу, 23-го липня, завершивши свою 2,500-милеву подорож. У неділю ранком, на запрошення настоятеля Свято-Вознесенської парафії о. Івана Наконечного хор приїхав до Мейплвуду, де його вже нетерпеливо чекала заповнена вірними церква. Після відспівання хором пісні „В страсі і покорі в Дім Божий входім" настоятель розпочав Св. Літургію. Прислуговувало шість вівтарних хлопців. Дякував дириґент місцевого хору Леонід Харченко. Майже весь літургійний спів хору складався із композицій А. Гнатишина.

При кінці Літургії о. Іван із зворушенням привітав хор, згадавши при тому, що для нього особисто сьогоднішній день є великим святом ще й тому, що він сам під час студій у Вінніпегу належав до СУМК, а також диригував хором Колегії св. Андрія, з яким тричі відвідував Едмонтон. Сьогодні ж має шану вітати едмонтонський хор СУМК у себе. Подякувавши хористам і їхнім виховникам та побажавши дальших успіхів, о. Іван многоліттєвом закінчив Богослуження. Вірні в церкві були зворушені й піднесені на дусі не лише гарним співом, але теж і запалом та посвятою цих молоденьких хлопців і дівчат, що, не жаліючи часу й труду, з любов'ю плекають український церковний і народний спів.

Після Служби парафія у церковній залі гостила хористів обідом, приготованим Клюбом Жінок. Хор проспівав „Отче наш", а о. Іван поблагословив трапезу. Від Парафіяльної управи привітав гостей її голова Всеволод Луцкевич, а Галя Слинько хлібом і сіллю вітала від обох відділів Української Православної Ліги. Члени Молодшого Відділу Ліги обдарували кожного гостя живою гвоздикою. Під час трапези прочитано привіти від губернатора стейту Ню Джерзі Томаса Кейна, від посадника Мейплвуду Роберта Гресмера, від конгресмена Йосифа Мініша. Окремо передано привіт від голови Головної Управи Української Православної Ліги - д-р Гейл Волощак, яка сердечно вітала з успіхами братню організацію (УПЛ і СУМК є організаціями молоді при православних церквах ЗСА і Канади).

Від гостей за тепле привітання та прийняття подякував дириґент хору Михайло Прокопів, заінтонувавши господарям „Многая літа". Маруся Прокопів, голова хору, розповіла про історію, працю й успіхи хору. З вдячности жінкам, які, готуючи обід, не могли почути церковного співу, хор проспівав народну пісню та многоліття.

На закінчення о. Іван ще раз подякував хорові за участь у Службі Божій, відвідини та духовний пир. Молитвою закінчено цю милу зустріч з надією на поновні зустрічі в майбутньому.

Людмила Почтар

Алла Коссовська...

(Закінчення зі стор. 2)

він був її першою й останньою любов'ю. Про це є свідчення в багатьох особистих поезіях Коссовської. Тут підійшли ми до Коссовської-поетки.

Коссовська — не тільки новеліст, але і поетеса. Дві збірки її поезій появилися в 1966 році і в 1971-му відповідно. В заспівах до одної і другої збірки пишаються присвяти й звернення до її єдиного любого. Вона співає йому свою пісню, про кохання.

„Що буває перше і останнє,
Що нам світить зіркою ясною,
Ясною, живою, провідною,
Це неправда, що воно минає,
Це не правда, що його немає.
Справжнє, щире — світить до могили.
Додає нам певности і сили..."

Не кожному випадає на долю таке щастя. І як гарно, що їх було двоє з таким постійним, свіжим і щирим почуттям.

У вірші „Розмова з голубом" теж легко вгадати адресата. Писала Алла Коссовська чимало для свого чоловіка, щоб на його уже не юних устах засяяв усміх..." Болючою луною передчувалося втрату, коли назавжди буде „в серці біль завчасної утрати і печаль довічної розлуки", що і прийшла після 50-ти років спільного життя і єдиномислія, подиву гідного, тому і біль загостреноглибокий:

„Ми йшли дорогами життя рука-в-руці аж півстоліття.
І ось тепер без вороття Ти відійшов, і мушу жить я
Без Тебе, рідний. Навкруги і темрява і порожнеча,
Немає теплої руки. Тягар життя згинає плечі..."

Поезія Алли Коссовської, звичайно, не тільки особиста. Якраз з-під її пера вийшло чимало поезій з циклу громадської лірики. І тут Алла Коссовська завжди вірна собі: щира, безпосередня, завжди з мистецьким смаком і почуттям міри, бо знала вона, що патріотичній ліриці дуже легко зачепити фальшиву ноту.

Сама поетеса про це висловилася в одному з своїх віршів:

„Про героїзм так тяжко щось сказати,
Щоб в сказанім дзвеніли чисті тони,
Можливо, краще просто у поклоні
Схилити голову перед лицем посвяти?"

Ці чисті тони звучать голосно у вірші „Син командира":

„Високе чоло, стиснені уста.
Такі ще юні і такі рішучі;
О, так, йому судилась висота,
Таких не стримають ні прірви, ані кручі!"

А ось звичайний повстанець галицьких лісів:

„Прив'язав гранату біля стану,
Поясом стягнув цивільний плащ.
І пішов — легким і пружним кроком
Поруч з другом в сиву каламуть"...

Так легко, переконливо і — не біймося цього слова елегантно, звучать її рядки.

Такі ж перлини можна визбірати рясно з інших її поезій; „І в пам'яті навік євшаном-зіллям. Лишився чар вкраїнської землі..." Або ось таке: „В моїй уяві древньої Геллади, Встає безжурно-радісний міраж"... „Моя душа, в любовному єднанні З великим Богом, в космос відпливла".

Коли „Йде в наступ пишна київська весна", складаються прекрасні строфи, але для цього треба було вміти поетові:

„Щоб він бачив те, що людям
Бачить не дано кебети,
Те, що бачать лише чудом
Юродиві і поети..."

І Алла Коссовська бачить „з чудом і без чуда", глибоко й далеко, і пише поезії, які читаєш, милуючись ними, і цитуєш у своїй мові, словом чи на письмі, бо вони, як формулки, влучно підсилюють думку: „коли соколові зранити крило, то серце сокола із гніву затріпоче...", „Знову й знов / він говорив притишено, а душа горяла в нім від жалощів...", „я до ваших рук устами доторкнуся пам'ять серця ввік не прохолоне"...

Письменниця й поетка Алла Давиденко-Коссовська дала українській літературі не багато кількісно, зате якісно чимало добрих творів, запевнивши собі ними в літературі певне місце назавжди. А коли ми дійсно дочекаємося бачити розквіт у нас і такої ділянки як вільна кінематографія, то сценарії з повістей і оповідань письменниці напевно принесуть їй ту славу і популярність, на яку вона собі заслужила цікавістю й загадковістю її сюжетів, тим більше, що творчість її продовжується далі. Вона інтенсивно працює тепер над новою повістю, такою ж захоплюючою й „сенсаційною", як і повість „Двісті перший" чи згадані вгорі її оповідання „а ля Агата Крісті". Працює вона також над мабуть найдорожчим для неї проєктом книгою статтей і есеїв її покійного чоловіка св. п. Вячеслава Давиденка, над якою вона вже проробила велику роботу, хоч до закінчення книги лишилося не багато. Поруч цих зайнять, Алла Коссовська Давиденко не залишає без уваги тієї ділянки творчости, якою вона ўвійшла в літературу — віршів для дітей, але цю її творчість варт буде обговорити при іншій нагоді.

У МІСТЕЧКУ РОМУЛУС, у стейті Ню Йорк, 2,000 жінок-феміністок, які прибули туди, щоб демонструвати проти нуклеарної зброї і дозброєння З'єдинаних Стейтів Америки, зударились вже другий раз з місцевим населенням, яке не бажає „гостити" в себе феміністок. Речник містечка заявив, що демонстранти це неморальна маса, яка займається лезбіянізмом, поширенням наркотиків та алькоголю і поводить себе аморально у приявності місцевого населення і дітвори. Поліція під час першого [illegible] арештувала 200 демонстрантів, а під час другого 53-ох біля міста Ватерло. Довколишні селяни заявляють, що вони є вражені неморальністю демонстранток, відкритим лесбіянізмом і загальною розпустою. Селяни навіть зорганізували спеціяльні патрулі у місцевостях між Сиракюзами і Рочестером, щоб не допустити до себе „ангелів миру", як їх саркастично називають місцеві мешканці.

Соборна Панахида у Лос Анджелесі за жертви Великого голоду

Довголітнє старанне приховування та замовчування одного з найжорстокіших злочинів в історії людства, яким було пляноване винищення червоно-сталінським режимом біля восьми мільйонів українських хліборобів під час штучно створеного голоду в 1932-1933 роках, голокосту України, після п'ятдесятьох років прогреміло могутнім голосом правди в день 15-го травня ц.р. в країнах вільного світу.

Пролунала правда і в нас. Пресові органи Лос Анджелесу, як також телебачення і радіо, проголосили сенсаційні повідомлення про „прихований голокост України".

Сталося це в день погідний недільний, коли українська громада Лос Анджелесу і околиць, солідаризуючись з іншими громадами в країнах вільного світу соборним походом точно о год. 1:30 прибула, очолена духовенством усіх наших віроісповідувань на маєстатичну площу біля „Hall of Liberty" на зеленій горі знаного на цілий світ цвинтаря Форест Лавн у Голливуді.

Об'єднані духовенство, хори, молодь і громадянство, переважно в українських вишиванках, прибули як одна родина, щоб вшанувати жертви великого голоду.

Поміж величезних розмірів стінами „Holl of Liberty" з чудовою мозаїкою історії ЗСА та перед грандіозною статуєю Джефферсона, під якою був поставлений березовий хрест, в українських вишитих фелонах стояли парохи церков, української православної ім. святого Володимира протоієрей о. Григорій Подгурець, української католицької імени Різдва Пресвятої Богородиці о. прелат Петро Леськів; проводячий соборною панахидою парох української православної церкви св. Апостола Андрія Первозваного о. митрат Степан Галик-Голутяк, о. протопресвітер Теофіл Бузенко та діякони УКЦ Осип Чупіль і Я.Тростянецький. Об'єднаним хором диригував молодий і талановитий дириґент хору церкви св. Андрія Первозваного Григорій Галик-Голутяк.

В руках у присутніх горіли вогники спеціяльно виготовлених свічок з написами про Великий голод—голокост України 1933 року, про що постарався Громадський комітет. Соборна жалобна відправа отців єдналася в унісон з потужним у своїй гармонійній красі піснопінням об'єднаного хору; сольо виконував маестро Володимир Божик. Панувала жалобна та урочиста атмосфера, наповнена молитвою до Бога за неповинні жертви поляглих мучеників землі української, невгнутих хліборобів, яких було страчено жорстоким голодом.

Урочисто повішено на березовий хрест великий вінець, а згодом пролунала „Вічная пам'ять". Змістовно і переконливо віддзеркалюючи глибокий український патріотизм, промовляли українською мовою парох української православної церкви св. Володимира о. протоієрей Г.Подгурець і парох української православної церкви св. Андрія о. митрат С. Галик-Голутяк. Англійською мовою змістовну українську патріотичну проповідь виголосив парох української католицької церкви ім. Різдва Пресвятої Богородиці о. прелат П.Лиськів.

Велика Панахида за жертви штучного голоду 1933 років в Україні, яку вшанувала українська соборна громада, є початком нашої невтомної акції голошення перед світом правди про довгозамовчуваний Великй голод—голокост України. Восьмимільйонові жертви заморених батьків, матерів, дітей і немовлят кличуть нас до чину—жадання правосудля Божого та вільних народів.

Д-р Святополк Шумський

В пам'ять Улюбленого Вуйка

бл. п. д-ра Антона Слижа

на УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ при ГАРВАРДІ 200.00 дол. зложили:

Ока ГРИЦАК, Рута і Андрій РІПЕЦЬКІ, Евген ГРИЦАК, Христя ПАНЧУК

Замість квітів на [illegible] могилу

сл. п. Володимира Вадюка Луцького

складаємо 50.00 долярів на УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ в Люрді.

•

Родині Покійного висловлюємо найщиріше співчуття

Андрей і Евгенія РАТИЧ
Люба ЛАПИЧАК

В глибокому смутку повідомляємо нашу Родину, Друзів і Знайомих, що наш Найдорожчий МУЖ, ТЕСТЬ, ДІДО і ВУЙКО

бл. п.

Михайло Топорович

підстаршина УГА, був. адвокат і посадник м. Збаража уроджений 1-го травня 1898 р. в Черниxівцях, упокоївся в Бозі дня 3-го серпня 1983 року.

ПАНАХИДА відправиться в четвер, 4-го серпня 1983 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Головчака в Пармі, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 5-го серпня 1983 р., о год. 7:45 ранку в похоронному заведенні, а відтак в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо. Тлінні Останки будуть перевезені до похоронного заведення Бравяк у Виппані, Н. Дж., де буде відправлена ПАНАХИДА в суботу, 6-го серпня 1983 р., о год. 10:15 ранку, а відтак на цвинтар [illegible] Haven, E. Hanover, N.J.

Горем прибиті:

дружина — ОРЕСТА
синова — ОЛЕНКА
внуки: ТАРАС, МАРКІЯН, РОКСОЛЯНА, ДАНИЛКО
сестрінки:
ВАСИЛЬ МОЧУЛА з Родиною
МАРІЙКА МОЧУЛА
МИХАСЬ МОЧУЛА з Родиною
АННА, ВОЛОДИМИР, МАРІЯ ЛЕНЬКО з Родинами
кузин — ЕВГЕН КРУК з дружиною

•

Замість квітів, згідно з бажанням Покійного просимо складати пожертви на Патріярший Фонд.

У ДВАНАДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ мого Найдорожчого МУЖА

сл. п.

Д-ра МИКОЛИ ГАЙДАКА

уродженця Черкас, Україна, з нагородою хреста учасника Визвольних Змагань, науковця світової слави у ділянці бджільництва і основоположника української православної церкви св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн. буде відслужена

ПАНАХИДА

дня 14-го серпня 1983 р., о год. 11-ій ранку у церкві св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн.

Просить Друзів і Знайомих спільно помолитися за Душу Спочилого —

дружина — ПАВЛИНА з Родиною

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

Теодора Савицького

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 9-го серпня 1983 р., о год. 10-ій ранку в церкві Благовіщення у Мелроз Парк, Па. та в Українських Церквах у Філядельфії, в Ню Йорку, Люрді, Римі і в Польщі.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — МАРІЯ
Син — МИРОН з дружиною ІРЕНОЮ
Доня — ІРИНА СКУЛЬСЬКА з мужем БОГДАНОМ
Внуки — АНДРІЙКО, ДАРЧИК, МИЛЯСЯ І ТАЇСА

Д-р Ю. Чировський став співробітником Медичної асоціяції

Д-р Ю. Чировський

Д-р Юрій Чировський відкрив свою лікарську практику в ділянці загальної хірургії як співробітник Медичної асоціяції в Довері, Н. Дж., з правом оперування у чотирьох сусідніх шпиталях, успішно закінчивши медичні студії і п'ятирічний хірургічний вишкіл у червні цього року.

Юрій Чировський народився 19-го лютого 1952 в Нюарку, Н. Дж., як другий син І. та проф. М. Чировських. Він закінчив парафіяльну школу св. Івана Хрестителя в Нюарку, а середню школу Сітон Голл в Савт Оранджі, Н. Дж. Рівночасно тоді ж молодий Юрій закінчив і Школу українознавства матурою з дуже добрими успіхами.

Університетські студії Ю. Чировський закінчив в Сітон Голл університеті в Савт Оранджі дипломом бакалавреату, сумма кум лявде, з біології у 1973 році, а медичні студії в Медично-Дентистичному університеті (тоді ще коледжі) стейту Ню Джерзі дипломом доктора медицини у 1978 році.

Свій хірургічний вишкіл відбув він у Медичному центрі св. Барнаби в Лівінгстоні, Н. Дж., і у шпиталі Генрі Форда у Дітройті в 1978-1983 роках. Він вже має видруковані праці у професійних журналах, як теж і виголошені доповіді в медичних товариствах.

Під час навчання у народній і середній школах та коледжі Юрій працював ентузіястично у Пласті, відбуваючи велике число таборів як учасник, а потім був членом різних таборових команд, займаючи різні пости у місцевій станиці. Він був активним також у студентській громаді як член її управ у різних роках. Д-р Юрій і його родина є членами українських забезпеченевих установ.

Юрій Чировський зі своєю родиною, дружиною Аріядною, донькою подружжя В. і інж. Р. Запутовичів, та трирічною донею Тамарою поселився у Довері, де відкрив свою лікарську канцелярію. Він працюватиме також у Бунтоні і Фландерсі, а операції переводитиме у доверському Дженерал шпиталі, в Меморіял шпиталі в Морріставні, Ріверсайд — шпиталі у Бунтоні та ст. Клер шпиталі у Денвіллі — всі у стейті Ню Джерзі.

Медична асоціяція, членом якої є д-р Ю. Чировський, об'єднує понад 20 лікарів різних ділянок і спеціялізацій в одному будинкові для успішної допомоги тим, що її потребують.

Любомир Павлович

Страхіття...

(Закінчення зі стор. 2)

Мова гарна, безпосередня, тільки дуже нечисленні польонізми на 150 сторінках книжки: „змішався" („збентежився), „змучені" (втомлені), „опустив", (залишив, покинув), „навзнак" (горілиць). Також дуже мало друкарських помилок: „засяє" — має бути засяде, — „Деммбізу" — має бути Дембіцу, „сикиним" — має бути „сукиним", „коло" замість „біля", — „кількакратно „той-того" замість „цей — цього". Але воно не разить і цілости не псує.

Проте було б недобре, чи навіть образливо для автора і нечесно з боку рецензента, якби оцінка книжки обмежувалася до вказування тільки на позитиви з промовчуванням неґативів. Уважного читача мусить вразити якась дисгармонія поміж віком героя книжки та його мовою і міркуваннями. Цим героєм є сімнадцятирічний юнак. Але ж він кількакратно наводить латинською мовою староримські філософські максими, він цитує Петлюру й Коновальця, він роздумує і реагує, як людини куди-куди старша. Скаже напевно автор: так було, все сказане в книжці правдиве. Однак у літературному творі йдеться не про правду чи фантазію, не йдеться про інтенцію автора твору, а про враження, що його сказане у книжці робить на читача. Автор книжки „Полум'яні Дні" переживав страхіття брідського воєнного кітла, як сімнадцятьлітній юнак, але списував пережите вже як дорослий зрілий мужчина — і вживав мови зрілого досвідченого громадянина. І тут оця згадана дисгармонія. Зважуюся висловити думку, що коли таке враження дисгармонії відніс автор цих рядків, то таке саме напевно відчули й інші читачі. Автор книжки, пишучи її, напевно не подумав про це і не порадився когось із знанням критерій літературної критики.

Але добре, що Братство колишніх вояків 1-ої Дивізії УНА видало цю книжку. Добре діється, що поруч із такими фундаментальними історичними творами як майора Вольфа Дітріха Гайке „Українська Дивізія Галичина", — як прецікавий документарний твір „Ріміні" під редакцією Всеволода Будного, як мемуарно-документарні збірники Олега Лисяка чи історія створення Військової Управи Дивізії „Заграва на Сході" Романа Крохмалюка чи твори Богдана Бори „Буремні дні", чи інші книжки з тематикою Дивізії появилися друком. Добре сталося, що появилася збірка коментарів із „Вістей Комбатанта" їхнього редактора, довголітнього голови Головної Управи Братства 1-ої УД УНА д-ра Мирослава Малецького „Без ілюзій", бо вона доказує, що колектив колишніх вояків Дивізії Галичина, яким пощастило вирватись живими з проклятого брідського кітла, включились активно в українське громадське життя в країнах поселення у діяспорі, головно в Канаді і ЗСА, і здобули собі пошану в цілому українському вільному світі своїм пієтизмом до свого вояцького минулого і до тих своїх численних колеґ-товаришів зброї, які полягли під Бродами у німецьких уніформах, але з думкою про Україну.

У 5-ту річницю...

(Закінчення зі стор. 2

Св. п. д-р В. Галан

вою Контрольної комісії і на цьому пості був до 1974 року, де під час 28-ої конвенції його обрано на почесного члена Головного Уряду.

Слід згадати, що сл. п. д-р В. Галан поза різноманітною працею весь час цікавився загальними справами УНСоюзу. Як почесний голова Філядельфійської Округи він радів успіхами Округи і часто служив своїми мудрими порадами діючому голові Округи — авторові статті.

Покійний залишив в смутку дружину Ярославу, сина Артура з дружиною, шваґрову Кінаш та велику українську громаду не лише міста Філядельфії, але і всіх тих, яким допоміг переселитися у вільний світ. Приклад життя сл. п. д-ра Володимира Ґалана, справжнього джентелмена під кожним оглядом, повинен нам допомогти перемогти нашу байдужість, виповнити наші серця вірою у наші сили, а головно збудити любов до своїх ближніх і довести до цього, щоб українська громада знову була монолітом.

Нагородження українця за досягнення

Генрі А. Стасюк

У суботу, 25-го червня ц.р., в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж., відбувся бенкет в честь редактора нюаркського щоденника „Стар-Леджер" Генрі А. Стасюка, якого відзначено грамотою за осяги.

Г.А.Стасюк народився в 1923 році в „Малій Україні" в Ню Йорку від батьків, які прибули до Америки з України (Лемківщини) в 1911 році. Батько Андрія заклав гуртівню продажу кави та чаю, що дало змогу родині перенестися до власної хати в Гавторн, Н.Дж. Та заледве Андрій мав шість місяців, як помер його батько. Дальше виховання його та брата перебрала мати. Після закінчення середньої школи в Гавторні в 1942 році він вписався до летунської школи моряків.

В Другій світовій війні на Далекому Сході, бувши летуном винищувачів Ф6Ф, він одержав срібну зірку, шість медалів та похвалу морського командування за хоробрість в боях на Уво Джіма, Токіо та Окінаві.

В 1945 році Г.А.Стасюк почав журналістичну працю у тижневику „Тінек Сан", повіт Берґен. В 1952 році перейшов на працю до щоденника „Стар Леджер" в Нюарку, а в 1965 році став головним адміністративним редактором.

Від цього часу розбудував його до такої міри, що сьогодні тираж щоденника є на 17-му місці, а недільне видання на 12-му місці в цілій країні.

Коли 1-го травня ц. р. відділи УККА стейту Ню Джерзі вшановували пам'ять жертв голоду в Україні і відпоручник комітету Йосип Лисогір відбув розмову з Г.А. Стасюком про те, щоб вислали репортера на це відзначення, в нього виникла ідея відзначити цього чоловіка. Висланий Стасюком репортер помістив півсторінкове звідомлення та перевів інтерв'ю з присутнім конґресменом П.Родіно щодо можливости переведення слідства про злочини большевиків.

І так постав Почесний комітет в складі: о. Йосип Федорек, о. Михайло Кучмяк, о. Сергій Непрель, о. Іван Наконечний, о. А.Давидюк, Василь Багрій, судді: Волтер Майклсон, Роберт Челюк, Роман Пітьо, мейор Кліфтону Ґльорія Колодій, мейор Гиллсайду Володимир Гураль, голова УККА Микола Семанишин, головний радний УНС Володимир Квас, професори Микола Чировський та Володимир Петришин, ред. Зенон Снилик, Ярослав Гайвас, Михайло Литвин та Джан Соловій.

Діловий комітет очолив ініціятор цієї імпрези Й.Лисогір, а до нього належали: секретар—Михайло Матіяш, касир—Іван Галій та члени: Зенон Бабюк, Олексій Данчук, Петро Іґлер, Ліда Гук, Іванна Кононів, Оксана Кузьмак, Марія Лисогір, Теодор Литвин, Богдан Мак, Роберт Місек, Джеймс Мельничук, Роман Мигаль, Іван Пелех, Мирон Пінковський, Нестор Олесницький, Теодор Романков, Квітка Семанишин Теодор Шумейко, Володимир Юрченюк та Константин А. Ваньо.

За почесним столом засіли: Г.А.Стасюк з дружиною фінансовий редактор „Стар Леджер" Дж. Соловій з дружиною, конґресмен Джозеф Мініш з дружиною, о. Михайло Кучмяк, о. Й. Федорек, о. І. Наконечний та о. С. Непріль, два останні з паніматками, інж. Микола Семанишин та господар вечора Й. Лисогір.

Вечір розпочато американським гимном, який проспівала Марія Лисогір під акомпаньямент Марії Павловської. Молитву провів о. Й. Федорек. Вечором провадив И. Лисогір, який привітав солензанта, а присутні відспівали йому многоліття.

Слово про соленізанта виголосив його співробітник з газети „Стар Леджер" фінансовий експерт, наш земляк Дж. Соловій.

Вручення таблиці заслуги ще перед вечерею перевели: о. Й. Федорек, інж. М. Семанишин та Й. Лисогір. Знімки з церемонії були поміщені у неділішньому виданні „Стар Леджера".

Повторення вручення таблиці під час вечері перевели присутні отці парохи.

Вручення подарунка—українську англомовну енциклопедію—перед вечерою перевели ті особи, що вручили пропам'ятну таблицю у товаристві конґресменів Мініша та Ріналдо. Повторення вручення під час вечері зробили: О.Кузьмак, Л.Гук, М.Лисогір та К.Семанишин.

Після привіту конґресмена Мініша з коротким словом та з подякою голові Комітету та всім присутнім виступив Г.А.Стасюк.

В мистецькій програмі виступали: бандурист Роман Левицький та солістка Раїса Дідов-Волуйчик під акомпаньямент Івана Черети.

Декоративним оформленням приміщення для цієї нагоди зайнявся Федір Луцишин. Угощенням присутніх займався Український Народний Дім.

На адресу Комітету наспіло багато привітів-телеграм, в тому від губернатора, сенаторів, конґресменів, видавців та журналістів.

Молитвою, яку провів о. І. Наконечний, та відспіванням українського гимну закінчено цю вдалу імпрезу, в якій взяло участь біля 200 осіб.

Н. Н.

ТПН відзначено біля Статуї Свободи

Тиждень Поневолених Націй біля Статуї Свободи.

Ню Йорк, Н. Й. (О. С-ко)- Хоч дощ немилосердно рясно кропив цілу ніч, але десь після дев'ятої ранку у неділю, 24-го липня, ущух, стало прояснятися і це уможливило представникам етнічних груп прибути на острів Статуї Свободи, щоб відзначити Тиждень Поневолених Націй (ТПН)

Прибув черговий пароплав з туристами; їх на острові тисячі. Розставлені рядами лави, на трибуні мікрофон, а з боків гучномовці; поруч прикріплені прапори-український, польській, болгарський, білоруський, мадярський, афґаністанський та інші, прикріплені плякати і транспаранти проти Москви за розчленування комуно-російської імперії.

В 2-ій год. по полудні президент організації Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН) д-р Валентина Калиник відкрила офіційну частину ТПН. Через гучномовці виконано американський гимн. Опісля відбулася урочиста церемонія-присяга до американського прапору. Д-р В.Калиник привітала всіх присутніх американців, представників неросійських народів, виголосила змістову промову в 25-ті роковими прийнятого Конґресом ЗСА закону 86-90 в 1959 році для щорічного відзначення ТПН.

У своїй промові вона подала статистичні дані про голокост неросійських народів, зокрема про три голодомори в Україні (1921, 1933, і 1946 роках).

Д-р Калиник також говорила про переслідування українців та інших поневолених Москвою народів, про русифікацію тощо.

Після закінчення доповіді д-р Калиник попросила на майстра церемоній одного з лідерів польскої групи Віктора Савіцкого, який представив понад десяток осіб, представників різних груп і організацій.

Відтак В.Савіцкі прочитав підписану Президентом ЗСА проклямацію, а Джан Нікус, уповноважений від губернатора Маріо Квомо, прочитав проклямацію, підписану губернатором. З промовами виступали д-р Леон Надворскі, Зигмунд Сташевскі, Адам Ставскі—від поляків; д-р Габіб Маєр, Афганістан, Чінґ Лі—Китай, Бей Булат, Північний Кавказ, д-р А. Удварді—від мадярів й інші. Всі вони як політичні лідери в своїх виступах викривали комуно-московський імперіялізм і загрозу для вільного світу.

В мистецькій частині китайський ансамбль під керівництвом Бібіана Ші, старших і молодших груп, виконав шість народних танків. Присутні нагородили їх щирими оплесками. На закінчення ТПН всі присутні з прапорами, транспарантами рушили до Статуї Свободи з вінком борцям за визволення. Д-р Г. Маєр і В. Савіцкі урочисто поклали вінок в підніжжі Статуї Свободи під спів національного гимну, що його проспівав М. Разгайтес.

Про цю маніфестацію ТПН надруковано в часописі „Ню Йорк Трибюн" з 25-го липня світлину про ТПН біля Статуї Свободи, а перед цим представник радіостанції „Вільна Европа" телефонічно перевела інтерв'ю з д-р В. Калиник, членом проводу СВУ, про голокост України, про голод 1932-33 років та про інших уярмлених Москвою народів.

О. С-ко

Вступайте в члени УНС

Конґрес ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1)

Америки. Приклад Куби дуже наглядний.

„Якщо ми застосуємо у цьому відношенні невтралітет, або виведемо, наприклад, з Ель Сальвадору і Гондурасу усіх своїх дорадників тільки тому, що нас страшать другим В'єтнамом, ми заплатимо ціну В'єтнаму, яка буде значно вищою, якщо йдеться про престиж Америки", — сказав сен. Персі, якого в політичних колах вважають ліберальним республіканцем і який вже раніше висловлював свою думку до проблем в Центральній Америці.

Порушуючи інші справи, сен. Персі відмітив, що президент Роналд Реґен значно правильніше поступає у відношенні до Совєтського Союзу, як це робив його попередник демократичний президент Джиммі Картер, тому, що Реґен є сильнішим під кожним оглядом лідером і в СССР відомо куди він прямує і яке його потягнення буде завтра, якщоб Москва аважилася на порушення американських важливих інтересів у світі. „Не ясність у закордонній політиці та ще у відношенні до небезпечного противника, є загрозливим явищем", — заявив Персі, який переконаний, що президент Р. Реґен буде переобраний на другу каденцію.

Проблеми Центральної Америки були також темою обговорення державного секретаря Джорджа Шулца з президентом Реґеном. Останній заявив опісля кореспондентам, що ситуація в центральноамериканських країнах вияснюється, а політика ЗСА у цьому відношенні набирає виразности і прогресує. Р. Реґен розмовляв у цій справі також з лідерами обидвох палат Конґресу.

НА АДРЕСУ УНС

У „Спортових Вістях" в дописі (от) п. з. „Міжкрайові першості УСЦАК тенісу і плавання" („Свобода" ч. 145 з 3-го серпня) подано, що зголошення для участи в першостях тенісу на Союзівці слід висилати до Ані Дидик на адресу Союзівки. Зголошення ці треба висилати таки до Ані Дидик, але на адресу Головної Канцелярії Українського Народного Союзу — 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

ЗІ СТОЛИЦІ ІНДІЇ НЮ ДЕЛІ повідомляють, що представники сімох країн Південної Азії формально розпочали старання тіснішої реґіональної співпраці між їх народами для забезпечення „колективної самодопомоги" в щонайменше дев'ятьох ділянках, включаючи сільське господарство, телезв'язок, науку і техніку. На короткій церемонії у вівторок, 2-го серпня, міністри закордонних справ Індії, Пакістану, Мальдівських островів, Непалю, Бангладешу, Бутану, і посол Срі Лянки підписали декляраціию про реґіональну співпрацю в Південній Азії з метою взаємної допомоги „для приспішення економічного росту, соціяльного поступу і культурного розвитку в цьому районі".

У ВІВТОРОК, 2-го серпня, в головному місті італійського середземноморського острова Сардинія Кальярі суд засудив 39 осіб, які утворювали місцеву терористичну групу „Червоні бригади". Двох із них були засуджені на довічне ув'язнення за вбивство поліціянта. Після процесу, який тривав майже три місяці, суд присудив іншим різні терміни покарання від 18 до 20 років ув'язнення.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ КУСИЙ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 18-го травня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 23-го січня 1915-го року в Україні. Членом УНС став в 1950 році. Залишив у смутку дружину Розалію, синів Богдана з дружиною Катериною і Стефана і двох внуків. Похорон відбувся 23-го травня 1983 року на цвинтарі св. Матвія в Ґарденвіллі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія А. Гаравус, секр.

ЙОСИФ КЕРІК, член УНС Відд. 305-го ім. УПА в Магоні Сіті, Па., помер 27-го травня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 1-го червня 1920 року в Делано, Па. Членом УНС став у 1969 році. Залишив у смутку сестер: Ірину, Софію, Евелину і Юлію, та братів: Матвія, Івана і Петра. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Магоні Сіті, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Маргарита Гентош, секр.

СТЕПАН МІШКЕВИЧ, мгр. член і основник 222-го Відділу УНС ім. „Сірого Лева" в Клівленді, Огайо, помер 14-го травня 1983 р. на 76-му р. життя. Нар. 1908 р. в Бенковій Вишні, Зах. Україна. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у смутку дружину Степанію і сина Юрія з дружиною і внуками та ближчу і дальшу родину в ЗСА. Похорон відбувся в Розенвіллі, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Кришталович, секр.

ІВАН ПІДГІРСЬКИЙ, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., помер 26-го травня 1983 року на 61-му році життя. Нар. 1922 року в Корчині, Зах. Україна. Членом УНС став в 1977 році. Залишив у смутку дружину Ксеню, сина Ярослава з родиною, дочку Марію, двох внуків і дальшу родину в Европі. Похорон відбувся 28-го травня 1983 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Теодор Дуда, секр.

ЄЛИСАВЕТА СЕНКОВИЧ, член УНС Відд. 2-го в Мавнт Кармел, Па., померла 20-го травня 1983 року на 66-му році життя. Нар. 22-го травня 1914 року в Мавнт Кармел, Па. Членом УНС стала в 1942 році. Залишила в смутку синів Вілліяма і Івана та дочку Єлисавету. Похорон відбувся 27-го травня 1983 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Мавнт Кармел, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Моніка Песарчук, секр.

МИХАЙЛО БАЛЛІК, мол. член УНС Відд. 257-го ім. Івана Годяка в Лос Анджелесі, Кал., помер 5-го травня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 13-го серпня 1920 року в стейті Іллиной. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дочку Джанет Джансон з мужем Робертом, двох внуків, брата і сестру. Похорон відбувся 9-го травня 1983 року на цвинтарі „Алта Меса" в Пало Алто, Кал.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Силчак, секр.

ЙОСИФ ІРХА, член і секретар УНС Відд. 224-го Т-ва „Просвіта" в Сейлем, Масс., помер 31-го травня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 30-го березня 1915 року в Сейлемі, Масс. Членом УНС став 1930 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Йосифа, дочок Йоанну і Юліяну. Похорон відбувся 4-го червня 1983 року на цвинтарі св. Марії в Сейлем, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Йосиф Б.Ірха, секр.

МИКОЛА ОНИЩЕНКО, член УНС Відд. 489-го в Ню Йорку, Н.Й., помер 6-го травня 1983 року на 77-му році життя. Членом УНС став в 1966 році. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Шпитко, секр.

ВОЛОДИМИР ДОКЛЯ, член УНС Відд. 70-го в Джерзі Сіті, Н.Дж., помер 19-го травня 1983 року на 90-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1892 року. Членом УНС став 1915 року. Залишив у смутку дружину Зиновію. Похорон відбувся 21-го травня 1983 року на Розгілл цвинтарі в Лінден, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Шеремета, секр.

МАРІЯ БОГУЦЬКА, член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімері, Н.Й., померла 18-го травня 1983 року на 89-му році життя. Нар. в 1894 році в Україні. Членом УНС стала у 1921 р. Залишила у смутку сина Михайла та дві дочки, Марію Кармелюк, Мілдред Стибелину, п'ять внуків та 12 правнуків. Похорон відбувся 21-го травня 1983 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Геркімері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

МАРТА КРАФТ, член УНС Відд. 292-го ім. св. І.Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 22-го травня 1983 року на 70-му році життя. Нар. 1913 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1957 році. Залишила у смутку мужа Едварда, дочку Лінду з мужем Робертом і сином Тадесм. Похорон відбувся 26-го травня 1983 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дірборн Гайтс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

РУДОЛЬФ Д. ПІНОТИЧ, член УНС Відд. 264-го Т-ва „Тризуб" у Карнеґі, Па., помер 19-го травня 1983 року на 59-му році життя. Нар. 20-го квітня 1924 року в Ембридж, Па. Членом УНС став у 1977 році. Залишив у смутку дружину Евгенію, дочку Діяну і Катерину. Похорон відбувся 22-го травня 1983 року на цвинтарі в Економі Боров.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ВІРДЖІНІЯ БОВЕР, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сіті, Па., померла 19-го травня 1983 р. на 76-му році життя. Нар. 22-го серпня 1907 року у Форд Сіті, Па. Членом УНС стала в 1960 році. Залишила у смутку брата Роберта і союзову громаду.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

МИХАЙЛО ПЕНДАК, член член УНС Відд. 161-го ім. св. Василя в Ембриджі, Па., помер 22-го травня 1983 року на 89-му році життя. Нар. 18-го грудня 1893 року в Західній Україні. Членом УНС став 1921 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Маріянну і дві внучки. Похорон відбувся 25-го травня 1983 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембриджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Джула, секр.